

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

HRVATSKI JEZIK

DRŽAVNA MATURA
šk. god. 2023./2024.

SAŽETAK

HRV.67.HR.R.K2.16

57354

Način ispravljanja pogrešaka na listu za pisanje sažetka:

(Matura)	državna matura	
↑	↑	↑
Precrtan pogrešan odgovor u zagradama	Točan odgovor	Paraf (skraćeni potpis)

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

HRVATSKI JEZIK
Sažetak

OCJENJIVAČ 1

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI!

H
R
V
2

PRAZAN LIST ☐

NEDOVOLJAN BROJ RIJEČI ☐
PREVELIK BROJ RIJEČI ☐

NEISPUNJEN ZADATAK ☐

D-S067

Sadržaj	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐
Organizacija teksta i stil	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐
Jezična točnost	0 ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐

Šifra ocjenjivača: _____	HRV.67.HR.R.E2.01 57355		
NE FOTOKOPIRATI OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI	NE PISATI PREKO POLJA ZA ODGOVORE	Označavati ovako: ☒	HRV2

PRITISNUTI OVDJE I OTRGNUTI!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

HRVATSKI JEZIK
Sažetak

OCJENJIVAČ **2**

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Identifikacijska naljepnica
PAŽLJIVO NALIJEPI!

H
R
V
2

PRAZAN LIST ☐

NEDOVOLJAN BROJ RIJEČI ☐
PREVELIK BROJ RIJEČI ☐

NEISPUNJEN ZADATAK ☐

D-S067

Sadržaj

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐

Organizacija teksta i stil

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐

Jezična točnost

0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐

Šifra ocjenjivača: _____

HRV.67.HR.R.F2.01

57356

NE FOTOKOPIRATI
OBRAZAC SE ČITA OPTIČKI

NE PISATI PREKO
POLJA ZA ODGOVORE

Označavati ovako: **X**

HRV2

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite sažetak dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Ispit traje **80** minuta.

Napišite sažetak slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje sažetka.

Sažetak treba imati **200 – 250** riječi.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Sažetak obvezno napišite na listove za pisanje sažetka.

Pišite čitko. Sažetak će se bodovati s nula (0) bodova ako nema dovoljan broj riječi, ako ima prevelik broj riječi, ako je pisan velikim tiskanim slovima ili ako je nečitko napisan. Ako pogriješite u pisanju, na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način ispravljanja pogrešaka.

Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Provjerite jeste li nalijepili identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 2 prazne.

Pročitajte polazni tekst.

Sažetak oblikujte kao zaokruženu cjelinu s **uvodom, razradom i zaključkom**.

Pazite da Vaš sažetak bude **pravopisno, gramatički i leksički točan**.

U sažetak morate uvrstiti sve smjernice.

Sažetak mora imati **200 – 250** riječi.

Goran Mizdrak, *O pčelama*

Drevni su narodi duboko shvaćali ulogu pčele u prirodi. Spominjanje pčela seže još u davna vremena neolitika kada su naši preci na zidovima pećina, između ostalih životinja, crtali i pčele. Američki su Indijanci još prije 6000 godina upotrebljavali med kao lijek i jelo. Tu su još i faraoni te rimski vladari na čijim su grobnicama redovito bile naslikane pčele. Tu sitnu posvećenu životinju iznimne inteligencije štivali su mnogi narodi i vjerojatno odatle potječe izreka da pčele umiru, a ne ugibaju. Pretpostavlja se da pčele žive na planetu Zemlji oko 110 milijuna godina, a danas ih raspoznamo oko 20 000 vrsta.

Tijekom posljednjih nekoliko godina već smo mnogo puta imali priliku čuti koliko su pčele dragocjeni dio našega ekosustava. One su važne za naše zdravlje, ali i gospodarstvo općenito. No, je li važnost njihove uloge uistinu do nas doprla? Zahvaljujući pčelama možemo uživati u raznim namirnicama, od jabuka i krušaka do kave i vanilije. K tome, ako nosite pamuk, to je moguće samo zato što je biljka pamuka, iz koje potječu niti od kojih je kreiran vaš odjevni komad, oprasena. Impresivno, zar ne? Može se zaključiti da je uloga pčela u prirodi iznimno velika. One u ekosustavu imaju vjerojatno jednu od najvažnijih uloga jer pridonose našem ekosustavu tako što oprašuju biljke. Svi dobro znamo da bez oprašivanja biljaka ne bi bilo ni njihovih plodova, pa tako ni hrane za nas i životinjski svijet. Na Zemlji se samo oko 10 % biljaka cvjetnica oprašuje vjetrom, dok 90 % oprašuju insekti. Glavninu tih insekata čine upravo pčele. Pčela može nositi više peluda i posjetiti više cvjetova od svih drugih oprašivača, poput leptira ili osa. Osim što oprašuju biljke koje su važan dio zdrave i uravnotežene prehrane jer našem organizmu pružaju vlakna i esencijalne vitamine i minerale, pčele oprašuju i one biljke koje se koriste za prehranu drugih životinja važnih u ljudskoj prehrani. Budući da oprašuju široki spektar biljnih vrsta, pčele su važne i biljkama i čovjeku jer bez oprašivanja ne mogu nastati plodovi koje jedemo. Dakle, one pomažu u očuvanju ekosustava i bioraznolikosti, stoga ljudska populacija bez njih ne može preživjeti.

Osim što su važne pčele, važni su i pčelinji proizvodi. Oni su se oduvijek upotrebljavali i u medicini i kao prehrambeni proizvodi. Med se od davnina koristi na oba načina. On se može upotrebljavati kao bolja alternativa za šećer, a sirovi med može biti i dobar izvor antioksidansa, minerala i enzima. Zbog svojega antibakterijskog djelovanja može se koristiti i kod liječenja rana. Nadalje, pčelinji je propolis poput ljepila koje sve drži na okupu. On štiti košnicu od kiše, hladnih vjetrova i snijega, ali pomaže i ojačati strukturu i stabilnost košnice, spriječiti da bolesti i paraziti zaraze košnice i štiti ih od uljeza. Propolis se najčešće sastoji od pčelinjega voska, sline, soka i raznih biljnih proizvoda s područja u kojemu se pčele nalaze. Propolis također ima antibakterijsko djelovanje, može pridonijeti snižavanju krvnoga tlaka, poticanju zdravlja kosti, ublažavanju nuspojava sezonskih alergija te pruža brojne druge prednosti organizmu kad se uključi u svakodnevnu

prehranu. Matična mliječ bogata je hranjivim sastojcima s dugom povijesti u tradicionalnoj medicini jer je također poznata po svojim ljekovitim svojstvima. Visok postotak antioksidansa u matičnoj mliječi odličan je za zdravlje cjelokupnoga organizma. Usto, matična mliječ može pridonijeti jačanju našega imunološkog sustava, potaknuti zdravlje probave, boriti se protiv upala i još mnogo toga. Također, pridonosi i poboljšanju stanja kože kao što su akne, ekcemi i razne upale. Otac medicine Hipokrat smatrao je da su med, zrak i voda lijek za sve ljudske tegobe. Iz vremena u kojemu je živio javljaju se prvi pisani tragovi o primjeni pčelinjih proizvoda i pčelinjega otrova u medicinske svrhe. Danas taj način liječenja nazivamo apiterapija. Apiterapija upotrebljava pelud i pčelinje proizvode kao što su vosak, med i pčelinji otrov kako bi se došlo do izlječenja od određene bolesti. Pokazala se uspješnom kod liječenja kašlja, herpesa, visokoga kolesterola i prehlade, a vjeruje se da je uspješna i kod osteoartritisa, alergija i multiple skleroze. Ustanovljeno je da se med i ostali pčelinji proizvodi, posebice propolis, uspješno bore protiv virusa i bakterija. Jedna srodna grana apiterapije naziva se apipunktura i upotrebljava se u Kini, a i u svijetu, već tisućama godina. Pri tome se koristi pčelinji otrov, ubodom igle ili ubodom pčele. Postoje podatci o važnim povijesnim ličnostima koje su bile tretirane i izliječene ovom metodom.

Da pčele život znače, znao je i Albert Einstein koji je izjavio: „Ako pčele nestanu s lica Zemlje, čovjeku kao vrsti neće preostati više od četiri godine života.” Važno je istaknuti da je najveća prijetnja pčelama čovjek jer proizvodnjom pesticida, onečišćenjem prirodnih staništa i voda te sjećom šuma ljudi uništavaju pčele i one polako nestaju. Kako biste sačuvali njihove živote, ali i ljudske – pazite na prirodu, ne zagađujte vodu, koja je također njihova hrana, i smanjite upotrebu pesticida, posebno u blizini njihovih staništa. Zapamtite da bez pčela nema oprašivanja, nema ploda, nema hrane, a nema ni ljudi.

Prilagođeno prema: www.senzacionalno.hr; www.zena.net.hr

Smjernice za pisanje sažetka

Pročitajte zadani tekst.

Sažmite polazni tekst svojim riječima:

- tako da navedete opće podatke o polaznome tekstu
- tako da odredite namjenu i temu teksta
- tako da navedete osnovne misli teksta i pojedinosti koje ih podupiru
- tako da odredite autorov stav o temi.

LISTOVI ZA PISANJE SAŽETKA

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Prazna stranica

Prazna stranica